

Novel·la o narració?

El *Diccionari de la literatura catalana* qualifica de novel·la el text de Calders del 1967 *Aquí descansa Nevares*, en l'article dedicat a l'autor, i per això hi apareix en cursiva. El text, però, perd la cursiva i guanya cometes –“Aquí descansa Nevares”– quan passa a anomenar-se “narració llarga” en l'article dedicat al recull del 1980 *Aquí descansa Nevares i altres narracions mexicanes*.

Alteració

La traductora d'*El cementiri de Praga*, Carme Arenas, parla d'una dona que té la “mirada alterada”, sense que aquest tret tingui cap paper en la descripció del personatge. I la causa és que quan Eco escriu “sguardo altero” no parla pas de cap alteració. *Altero* indica altiu, orgullós, arrogant, tret que sí que serveix per a perfilar la personalitat de la dona.

Textualitat lliure

Laura de Andrés Creus (*El preu de la fam. L'estraperlo a la Catalunya de la postguerra*, Ara Llibres) reproduïx textualment la notícia de *La Vanguardia Española* del 3 de febrer del 1939 sobre l'arribada a Barcelona d'aliments que inicialment anaven destinats a Madrid, però la citació no és fiable. Escriu “llegaron a Barcelona 150 camiones” i al diari llegim “llegaron a Barcelona ciento sesenta camiones”. Se salta una frase al mig del text sense indicar-ho i suprimix paraules d'una frase. I escriu que les reserves es trobaven “en Villuenga”; en canvi, el diari diu que es trobaven “en Villaluenga”.

Hi ha figures i figures

Figa tova i *figaflor* són sinònims de *fleuma*, com diu el DIEC2: flux de caràcter, mancat de fermesa, fàcilment entabana-ble. Però el diccionari hi estableix una diferència important: *figaflor* pertany al llenguatge popular i *figa tova*, no. Per tant, si et diuen que ets una figa tova no t'has de sentir tan humiliat com si et diuen figaflor.

El volum que recull la poesia de Bartomeu Fiol de la darrera dècada presenta una obra inèdita

El volum *Carants*, número 4 de l'*Obra poètica* de Bartomeu Fiol publicada per Proa, recull la poesia escrita i rescatada per l'escriptor el darrer decenni: tres llibres apareguts entre el 2005 i el 2009, més una obra inèdita enllestida l'any passat, *Quòdlibets de coetanis que foren*. Els tres llibres són *Càbales del call*, *Continuació o represa dels poemets de Montsouris* i *D'un cànon soterrat. Materials de 1957 i 1958*. El juny del 2005, Fiol projecta i emprèn el que pensa que serà el seu darrer llibre de poesia, *Quòdlibets de coetanis que foren*, i l'enllesteix l'estiu del 2010. El títol, diuen els curadors del volum, Roberto Mosquera i Antoni Nadal, és d'irònica ressonància metafísica i podem interpretar-lo com qüestions pendents de difunts d'un mateix temps, i fa referència al calportal de qüestions sense resoldre que les veus de l'autor posen i arrosseguen en la seva obra.

Bartomeu Fiol publica a Proa el volum *Carants*, llibre que aplega tota la seva darrera obra poètica.

El poeta dedica el llibre a D. Sam Abrams i l'ha dividit en set parts. Un lema de Miquel Batalla encapçala tota l'obra –“I tot sermó resta acabat/ abans de dir una paraula”–, un lema o dos encapçalen cada part llevat de la darrera i un altre tanca el llibre. Aquests lemes, consideren els curadors, permeten a l'autor de resumir els diversos tons i al mateix temps reten homenatge als autors, més heterogenis que no en llibres anteriors.

Fiol va decidir que el volum havia de titular-se *Carants*, en plural. Un carant és o bé un corrent d'aigua molt pendent de terra rocosa, o el lilit eixut d'un tal corrent d'aigua, diu l'Alcover-Moll. El fet que Fiol utilitzi el plural indica que no podem saber on es troba la veritat absoluta, que si la cerquem no trobarem cap resposta, comenten els editors. Hi ha més d'un carant, més d'un corrent. El fet, afegeixen, és que, contràriament a la funció narratològica que els títols solen tenir, *Carants* no indica el tema principal del recull. Cal relacionar-lo amb la consideració, exposada pels editors a la conclusió, que Fiol és conscient que la seva poesia és una proposta de camí, tant per a l'autor com per al lector, i que mai no és un de sol ni de monolític. Es podria dir, consideren, que si tractem la poesia, en darrer terme, com a revelació, estarà a les mans de cada lector *relligar-s'hi* a la seva manera. “En aquest sentit –diuen–, la proposta de Fiol és més a prop del romanticisme que del classicisme” i “ara aquest camí té una nova estació a *Carants*, una nova fita”.

El poeta inclou al final del seu nou llibre el text “Algunes notes per a acabar o per a tornar a començar” que passa a titular-se, a la primera de les quatre pàgines de l'escriu, “Algunes notes sobre la meua (?) parenta pobra. A Roberto Mosquera i Antoni Nadal”, on es fa patent que aquests darrers anys la seva figura de poeta ha pres una força inusitada, “encara que merescuda”, matisen els editors. Entre les reflexions més interessants, trobem aquesta: “La conveniència d'ésser breus i substancials fa el nostre discurs més esquerp però la necessitat d'explicar-nos promou que esdevinguem massa discursius. La parenta pobra sols s'alça si podem superar aquestes limitacions, qualche moment.”

Lluís Bonada